

TO MERKVERDIGE PORTOBREV

av
Tore Haga

I min lille samling av portobrev finnes et par konvolutter som jeg har stilt meg undrende til. En er ufrankert, som vi kommer tilbake til. Først ser vi på en annen, sendt fra Landvik Jordstyre 2.7.41, og som jeg en tid anså som temmelig gåtefull, men som jeg nylig fikk tips om hvor svar kunne tenkes å finnes.

I min uvitenhet hadde jeg sett på "gåten" slik: Konvolutten er altså frankert med 30 øre, som ikke var noen gyldig brevporto i 1941. Videre er den påtegnet 10 øre i blått, som jo normalt betød underfrankering med 5 øre og gebyr like mye, men neste portosats var jo 40 øre. Der er en blyantpåtegning "porto noteret" og signatur-initialer. Baksiden er helt blank. Hvordan hang alt dette sammen?

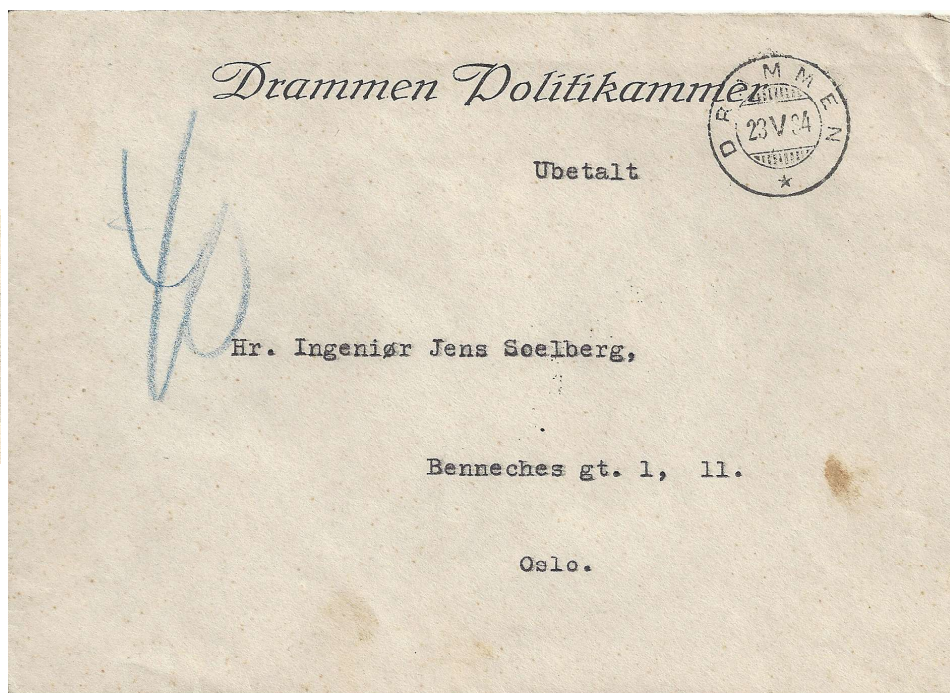

Tipset jeg fikk, var postreglementet for 1935. Da jeg ikke fant noe svar der, gikk jeg videre til 1949 (Postmuseet har jo ikke de mellomliggende). Der, i Kap. XIII § 18 pkt. 4, fant jeg noe som er en nesten nøyaktig beskrivelse av hvordan det forholder seg med min konvolutt (se kopi til høyre her). Regelen må ha kommet inn i reglementet etter 1935, men før brevet ble sendt i 1941.

Det passer altså bare nesten, da hverken avsender eller mottaker var noen statsinstitusjon. Jordstyret var kommunalt, og landbruksselskapet var et fylkesorgan. Jeg ser likevel ikke bort fra at regelen kan ha omfattet også kommune og fylke i 1941, for så å bli endret før 1949.

4. Dersom vanlige sendinger fra eller til statsinstitusjon som har bruksrett, er frankert med tjenestemerker, men utilstrekkelig, skal innleveringspoststedet notere med blå farge på sendingen det portobeløpet som mangler. Adressepoststedet noterer portoen for disse sendingene. Den blir senere dekket av Finansdepartementet. Under portoangivelsen på sendingen skriver en «Porto notert». Vedkommende postmann signerer merknaden. Adressepoststedet leverer ut sendingen uten å sette på frimerker og uten å kreve opp noe.

Nedenstående ufrankerte brev fra Drammen Politikammer, stemplet 23 V 34, trolig høyst 20 gram og porto 20 øre, har ikke noe uvanlig ved gebyrberegningen. Her er notert 40 på forsiden, og på baksiden finnes et 40 øres frimerke med T-stempel og datostempel fra Oslo.

Det jeg reagerer på, er den maskinskrevne påtegningen "*Ubetalt*". Denne må være påført samtidig med navn og adresse for adressaten. Altså har Drammen Politikammer med vitende og vilje sendt et ubetalt brev og dermed belastet adressaten med 40 øre, 1934-verdi. Hva kan grunnen ha vært? Spøkefullt kan man spørre om de manglet såvel frankeringsmidler som mulighet til å skaffe seg slike. Det kan nok være at avsender hadde en seriøs grunn, men den klarer ikke jeg å få øye på. Kan noen andre, kanskje?